

Osnovna škola	Klinča Sela
Nastavni predmet	Katolički vjeronauk
Vjeroučitelj	Josip Kunac, <i>prof.</i>
Razredni odjel	6. razred
Redni broj pripreme	18.
Nastavna cjelina / tema	III. CRKVA – TO SMO MI?
Nastavna jedinica / podtema	1. Što je Crkva? I.

Odgojno-obrazovni ishodi učenja:

OŠ KV B.6.2. Učenik prepoznaje u Isusu Kristu Osloboditelja koji riječima i djelima pokazuje istinski put slobode i spasenja.

OŠ KV B.6.3. Učenik otkriva u Božjoj riječi, sakramentima i životu Crkve njezino božansko i ljudsko poslanje, različite darove i službe te Marijino posebno mjesto u Crkvi.

OŠ KV D.6.1. Učenik navodi primjere kršćanskoga djelovanja u društvu.

Ključni pojmovi	Crkva, crkva, Isus Krist, apostoli, Duh Sveti, Pedesetnica, prva kršćanska zajednica, božansko i ljudsko lice Crkve, poslanje
Središnje / problemsko pitanje	Kako je nastala Crkva i kako u njoj prepoznamo božansko i ljudsko lice?
Nastavne metode	razgovor, rad na tekstu i slici, klasična obrada s pitanjima, analiza biblijskoga teksta i citata, rad s tablicom, shematski prikaz, problemsko i suradničko učenje, likovna analiza, crtanje, formativna provjera
Oblici rada	frontalni rad, individualni rad, rad u paru, rad u skupinama
Nastavna sredstva	udžbenik „Biram slobodu“, str. 26, radna bilježnica, str. 40, bilježnica, radni predlošci, projektor / pametna ploča, bojice, digitalni udžbenik i priloženi likovni i biblijski sadržaji
Međupredmetne poveznice	Osobni i socijalni razvoj – osr B.3.2. Razvija komunikacijske kompetencije i uvažavajuće odnose s drugima; osr B.3.4. Suradnički uči i radi u timu; Učiti kako učiti – uku A.3.3. Učenik samostalno oblikuje svoje ideje i kreativno pristupa rješavanju problema; Hrvatski jezik – OŠ HJ A.6.1. kratko izlaže na zadanu temu; Likovna kultura – OŠ LK B.6.1. Učenik opisuje osobni doživljaj djela i povezuje ga s vlastitim iskustvom, osjećajima, mislima i stavovima; Informatika – C.6.1. izrađuje i predstavlja digitalne sadržaje poštujući uvjete korištenja i privatnost

Vrednovanje:

Vrednovanje za učenje: Praćenje razumijevanja nastanka Crkve, njezina božanskoga i ljudskoga lica, poruke biblijskih tekstova o Duhovima i prvoj zajednici te obrazloženja likovnih i citatnih sadržaja.

Vrednovanje kao učenje: Samoprocjena učenika mogu li objasniti što je Crkva, tko ju je ustanovio i kako se u njoj povezuju Božje djelovanje i ljudska zajednica.

Vrednovanje naučenoga: Formalno brojčano vrednovanje nije predviđeno.

TIJEK NASTAVNOGA SATA

I. UVODNI DIO – DOŽIVI (približno 7–10 minuta)

Uvodna molitva:

Oče naš...

ili:

Gospodine Isuse, hvala Ti što si utemeljio Crkvu i pozvao ljude da nastave Tvoje djelo. Daj nam otvoreno srce za Duha Svetoga i nauči nas graditi zajednicu vjere, nade i ljubavi. Amen.

Alternativa: Vjeroučitelj će pročitati: „Tko vas sluša, mene sluša; tko vas prezire, mene prezire. A tko mene prezire onoga koji me posla.“ (Lk 10,16). Nakon kratke tišine učenici će izgovoriti: „Isuse, pomози mi slušati Tvoju riječ i graditi Crkvu.“

Povezivanje s prethodnim satom / pregled domaće zadaće:

Učenici daju vjeroučitelju na uvid domaću zadaću od prošloga susreta:

„Učenici će riješiti, ili dovršiti rješavanje RB, str. 38.“

ili:

„Učenici će u bilježnicu nacrtati jedan simbol cjeline i napisati rečenicu: ‘Put prema slobodi traži...’“

Motivacija:

Vjeroučitelj će prikazati umjetničko djelo Andree di Bonaiuta „Put spasenja“ s udžbenika, str. 26. Učenici bez čitanja teksta najprije opisuju što vide, gdje uočavaju mnoštvo ljudi i što ih na slici povezuje.

Informativno o umjetniku:

Andrea di Bonaiuto (oko 1325.–1377.) bio je talijanski slikar iz Firence, jedan od značajnijih umjetnika 14. stoljeća. Najpoznatiji je po velikom ciklusu fresaka u Španjolskoj kapeli bazilike Santa Maria Novella u Firenci, nastalom 1360-ih godina. Njegova djela odlikuju se mnoštvom likova, bogatim bojama i složenim prizorima kojima je prikazivao kršćanski nauk i život Crkve.

Freska „Put spasenja“ pripada tom ciklusu i slikovito prikazuje Crkvu i čovjekov put prema Kristu i spasenju.

Razgovor:

- Što na slici pokazuje da Crkvu čine ljudi? (Vidljivo je mnoštvo različitih osoba okupljenih u jednom prizoru.)
- Što na slici upućuje na božansku dimenziju Crkve? (Krist, sveti likovi i prikaz spasenja usmjeravaju pogled prema Bogu.)
- Može li se Crkva svesti samo na zgradu? (Ne; Crkva je prije svega zajednica vjernika koju je ustanovio Krist.)

Najava teme i središnjega pitanja:

Danas ćemo istražiti kako je nastala Crkva, tko ju je ustanovio, zašto se njezinim početkom smatra dan Duhova te kako Crkva istodobno ima božansko i ljudsko lice. Istraživat ćemo: Kako je nastala Crkva i kako u njoj prepoznamo božansko i ljudsko lice?

II. SREDIŠNJI DIO – OTKRIJ I POVEŽI (približno 27–30 minuta)

Napomena o izboru aktivnosti: Aktivnosti u nastavku predstavljaju prijedloge i mogućnosti izbora. Nije predviđeno da se sve provedu u jednom nastavnom satu. Vjeroučitelj odabire aktivnosti prema odgojno-obrazovnim ishodima, raspoloživom vremenu, osobitostima razreda, dostupnoj opremi i potrebama učenika.

Aktivnost 1: Obrada teksta / sadržaja (individualni rad, rad u paru i zajednička provjera, 12 minuta)

a) Učenici će pročitati glavni tekst „Što je Crkva?“, udžbenik, str. 26. Izdvajaju četiri ključne poruke: Isus Krist je utemeljio Crkvu; apostoli nastavljaju njegovo djelo i osnivaju kršćanske zajednice; Duh Sveti posvećuje i vodi Crkvu; Crkvu čine vjernici pa ona ima božansko i ljudsko lice. U paru će u radni predložak zapisati sažetak svake poruke.

Rješenje: Isus Krist ustanovio je Crkvu da nastavi njegovo poslanje. Apostoli su naviještali Evanđelje i osnivali zajednice, a Crkva se širila po svijetu. Crkva je dar Božji, znak i oruđe spasenja, posvećuje je i vodi Duh Sveti. Istodobno je zajednica vjernika koji mogu biti slabi i grješni; zato govorimo o božanskom i ljudskom licu Crkve.

Radni predložak:

ISUS UTEMELJUJE	APOSTOLI NASTAVLJAJU	DUH SVETI VODI	VJERNICI ČINE CRKVU
--------------------	-------------------------	-------------------	------------------------

Moj sažetak:	Moj sažetak:	Moj sažetak:	Moj sažetak:
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

b) Učenici će pogledati video – zapis “Duhovi – Pedesetnica: Svi se napuniše Duha Svetoga”; 4;37; Izvor: Zakkhaios, YouTube

Ili:

Učenici će zajednički pročitati glavni tekst „Što je Crkva?“, udžbenik, str. 26, a zatim odgovarati na pitanja. Vjeroučitelj će na ploči zapisati: ISUS KRIST – APOSTOLI – DUH SVETI – ZAJEDNICA VJERNIKA.

Razgovor:

- Tko je ustanovio Crkvu i zašto? (Isus Krist, da nastavi ono što je on započeo na zemlji.)
- Što su činili apostoli nakon Isusa? (Propovijedali su, zapisivali događaje iz Isusova života i osnivali kršćanske zajednice.)
- Do kada će se Božja vijest širiti po Crkvi? (Do ponovnoga Kristova dolaska.)
- Što znači da Crkva ima božansko lice? (Ustanovio ju je Krist, posvećuje i vodi Duh Sveti, a ona je znak Božje ljubavi i spasenja.)
- Što znači da Crkva ima ljudsko lice? (Crkvu čine ljudi i vjernici koji mogu biti slabi, pogriješiti i trebaju obraćenje.)

ISUS KRIST – APOSTOLI – DUH SVETI – ZAJEDNICA VJERNIKA

Shematski prikaz i ključni naglasci:

Kršćanski naglasak: Crkva je Božji dar i zajednica ljudi: Krist ju je ustanovio, Duh Sveti je vodi, a vjernici su pozvani svojim životom pokazivati njezinu svetost i poslanje.

Aktivnost 2: Crkva i crkva – dvije riječi (rad u paru, 6 minuta)

Rad u paru. Učenici će pročitati definiciju u narančastom okviru na str. 26 i bilješku na lijevom rubu: „Kad govoriš o Crkvi, sjeti se da si i ti Crkva.“ U tablicu upisuju što znači Crkva velikim početnim slovom, što znači crkva kao građevina te što znači rečenica „I ja sam Crkva“.

Rješenje: Crkva je zajednica ljudi koji vjeruju u Isusa Krista; ustanovio ju je Isus, a njezinim početkom smatra se dan Duhova. Crkva kao građevina jest mjesto okupljanja i molitve. „I ja sam Crkva“ znači da svojim životom, vjerom i ponašanjem sudjelujem u životu zajednice vjernika.

Radni predložak:

Crkva	crkva	I ja sam Crkva
Moje objašnjenje: _____ _____	Moje objašnjenje: _____ _____	Moje objašnjenje: _____ _____

Aktivnost 3: Od Isusa do nas (rad u skupinama, 7 minuta)

Rad u skupinama. Učenici će složiti slijed razvoja Crkve prema glavnom tekstu: Isus ustanovljuje Crkvu; apostoli slušaju Učitelja i osnivaju zajednice; Crkva se širi tijekom stoljeća; vjernici danas nastavljaju Kristovo poslanje. Svaka skupina u tablicu upisuje po jednu ključnu radnju i poruku.

Rješenje: Isus – ustanovljuje i šalje; apostoli – propovijedaju, svjedoče i osnivaju zajednice; prva Crkva – raste i širi Evanđelje; Crkva danas – nastavlja naviještati Krista i služiti ljudima.

Radni predložak:

RAZDOBLJE	TKO?	ŠTO ČINI?	PORUKA / POSLANJE
od 30. - 33. g.	_____	_____	_____
1. st.	_____	_____	_____
21. st. (danas)	_____	_____	_____

Aktivnost 4: Božansko i ljudsko lice Crkve (individualni rad, 6 minuta)

Učenici će za svaku tvrdnju odabrati tumačenje A ili B koje je u skladu s glavnim tekstom na str. 26. Nakon rada uz dva odgovora kratko obrazlažu izbor.

Rješenje: 1. B – Crkvu je ustanovio Krist. 2. A – Duh Sveti posvećuje i vodi Crkvu. 3. A – Crkvu čine ljudi koji mogu biti slabi i grješni. 4. B – božansko i ljudsko lice povezani su u jednoj Crkvi.

Radni predložak:

TVRDNJA	A	B	MOJ IZBOR
1. Crkva je nastala...	samo dogovorom ljudi	Kristovim ustanovljenjem	_____
2. Duh Sveti...	posvećuje i vodi Crkvu	nema veze s Crkvom	_____
3. Ljudsko lice Crkve znači...	vjernici mogu biti slabi i grješni	Crkva je samo zgrada	_____
4. Božansko i ljudsko lice...	međusobno se isključuju	povezani su u jednoj Crkvi	_____

Aktivnost 5: „Crkva nije muzej za svece...” (rad u paru, 6 minuta)

Rad u paru. Učenici će pročitati misao Abigail Van Buren na lijevom rubu str. 26: „Crkva nije muzej za svece, već bolnica za grešnike.” U tablicu upisuju što bi značila slika „muzej za svece”, što znači „bolnica za grešnike” i kako ta misao pomaže razumjeti ljudsko lice Crkve.

Rješenje: Crkva nije zajednica samo savršenih ljudi. U njoj vjernici priznaju slabosti, traže oprost, liječenje grijeha i rast u svetosti. Ta slika naglašava da Božja milost djeluje među stvarnim ljudima koji trebaju obraćenje.

Radni predložak:

SLIKA / NAVOD	ŠTO ZNAČI?	ŠTO UČI O ČOVJEKU?	ŠTO UČI O CRKVI?
„muzej za svece”	_____	_____	_____
„bolnica za grešnike”	_____	_____	_____

Aktivnost 6: Isus apostolima – „Tko vas sluša, mene sluša” (individualni rad, 6 minuta)

Učenici će pročitati navod Lk 10,16 na lijevom rubu udžbenika: „Tko vas sluša, mene sluša; tko vas prezire, mene prezire. A tko mene prezire onoga koji me posla.” U predložak izdvajaju odnos između Isusa, apostola i Boga koji šalje.

Rješenje: Isus šalje apostole kao svoje svjedoke. Slušanje njihova navještanja povezano je sa slušanjem Krista, a Krist svoje poslanje prima od Oca. Crkva nastavlja to apostolsko poslanje navještanja Evanđelja.

Radni predložak:

RIJEČ / ODNOS	ŠTO OTKRIVA O POSLANJU?
---------------	-------------------------

„sluša vas“	
„mene sluša“	
„prezire vas“	
„onoga koji me posla“	

Aktivnost 7: Pedesetnica – početak Crkve (rad u skupinama, 8 minuta)

Rad u skupinama. Učenici će prema biblijskom tekstu iz digitalnog udžbenika izdvojiti četiri elementa događaja Pedesetnice: zajednica učenika na istome mjestu, šum poput silna vjetra, ognjeni jezici i ispunjenje Duhom Svetim. Zatim zaključuju zašto se dan Duhova smatra početkom Crkve.

Rješenje: Učenici su okupljeni; Duh Sveti dolazi u znakovima vjetra i ognja; učenici govore drugim jezicima i naviještaju veličanstvena djela Božja; poruka se otvara ljudima različitih naroda. Duh Sveti osposobljava zajednicu za javno svjedočenje.

PEDESETNICA - Dj 2,1-13

Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi su bili zajedno na istome mjestu. I eto iznenada šuma s neba, kao kad se digne silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napune Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti. A u Jeruzalemu su boravili Židovi, ljudi pobožni iz svakog naroda pod nebom. Pa kad nasta ona huka, strča se mnoštvo i smete jer ih je svatko čuo govoriti svojim jezikom. Svi su bili izvan sebe i divili se govoreći: „Gle! Nisu li svi ovi što govore Galilejci? Pa kako to da ih svatko od nas čuje na svojem materinskom jeziku? Parti, Međani, Elamljani, žitelji Mezopotamije, Judeje i Kapadocije, Ponta i Azije, Frigije i Pamfilije, Egipta i krajeva libijskih oko Cirene, pridošlice Rimljani, Židovi i sljedbenici, Krećani i Arapi – svi ih mi čujemo

gdje našim jezicima razglašuju veličanstvena djela Božja.“ Svi su izvan sebe zbunjeno jedan drugog pitali: „Što bi to moglo biti?“ Drugi su pak, podrugujući se, govorili: „Slatkoga su se vina ponapili!“

Radni predložak:

OKUPLJENI UČENICI	ZNAKOVI DUHA	NOVO DJELOVANJE	ZAŠTO POČETAK CRKVE?
_____	_____	_____	_____

Aktivnost 8: Prva kršćanska zajednica (individualni rad, 5 minuta)

Učenici će prema tekstu Dj 2,42-47 iz digitalnog udžbenika izdvojiti obilježja prve kršćanske zajednice. Za svaku poruku u tablici napisat će što ona znači za zajednicu vjernika. Cjeloviti tekst nalazi se u plavkastom okviru u aktivnosti 19.

Rješenje: Nauk apostolski – učenje vjere; zajedništvo – međusobna povezanost i dijeljenje; lomljenje kruha – euharistijsko zajedništvo; molitve – odnos s Bogom; briga za potrebite – konkretna ljubav i solidarnost.

PRVA KRŠĆANSKA ZAJEDNICA - Dj 2,42-47

Bijahu postojani u nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenju kruha i molitvama. Strahopoštovanje obuzimaše svaku dušu: apostoli su činili mnoga čudesna i znamenja. Svi koji prigriše vjeru bijahu združeni i sve im bijaše zajedničko. Sva bi imanja i dobra prodali i porazdijelili svima kako bi tko trebao. Svaki bi dan jednodušno i postojano hrlili u Hram, u kućama bi lomili kruh te u radosti i prostodušnosti srca zajednički uzimali hranu hvaleći Boga i uživajući naklonost svega naroda. Gospodin je pak danomice zajednici pridruživao spašenike.

Radni predložak:

OBILJEŽJE PRVE ZAJEDNICE	ŠTO TO ZNAČI?
nauk apostolski	
zajedništvo	
lomljenje kruha	
molitve i dijeljenje dobara	

Aktivnost 9: Je li Crkva samo sveta? (frontalni rad i razgovor, 6 minuta)

Vjeroučitelj će napisati na ploču rečenicu: „Ako je Crkva sveta, u njoj ne bi smjelo biti slabih i grješnih ljudi.“ Učenici se opredjeljuju slažu li se ili ne te obrazlažu, oslanjajući se na glavni tekst i misao „bolnica za grešnike“.

Ako je Crkva sveta, u njoj ne bi smjelo biti slabih i grješnih ljudi.

Razgovor:

- Odakle dolazi svetost Crkve? (Od Krista i Duha Svetoga koji je posvećuje i vodi.)
- Zašto u Crkvi ipak susrećemo ljudske slabosti i grijeha? (Jer Crkvu čine stvarni ljudi koji trebaju obraćenje i Božju milost.)

Aktivnost 10: „Put spasenja“ – Crkva na umjetničkom djelu (rad u skupinama, 8 minuta)

Učenici će ponovno promotriti djelo Andree di Bonaiuta „Put spasenja“ na str. 26. Jedna polovica skupina izdvaja elemente koji upućuju na zajednicu ljudi, a druga elemente koji upućuju na Krista, svetost i spasenje. Zatim svaka skupina objašnjava kako slika povezuje božansko i ljudsko lice Crkve.

Rješenje: Mnoštvo različitih ljudi pokazuje ljudsku zajednicu Crkve; Krist, sveti likovi i motiv spasenja upućuju na njezino božansko poslanje. Djelo vizualno povezuje zemaljsku Crkvu s usmjerenošću prema Bogu i spasenju.

Radni predložak:

LJUDSKO LICE NA SLICI	BOŽANSKO LICE NA SLICI
Navesti:	Navesti:
Moja poruka:	Moja poruka:

Aktivnost 11: „Kad govoriš o Crkvi, sjeti se da si i ti Crkva“ (rad u paru i razgovor, 6 minuta)

Rad u paru. Učenici će protumačiti bilješku na str. 26: „Kad govoriš o Crkvi, sjeti se da si i ti Crkva. Crkva je onakva kakvi smo mi, njezini vjernici.“ Svaki par oblikuje jednu rečenicu o tome kako pojedini vjernik svojim ponašanjem može graditi ili ranjavati zajednicu.

Razgovor:

- Što znači rečenica „i ti si Crkva“? (Vjernik nije samo promatrač nego član zajednice koji sudjeluje u njezinu životu i poslanju.)

- Kako učenik može pridonijeti ljepšem licu Crkve? (Molitvom, poštovanjem, služenjem, praštanjem i odgovornim ponašanjem prema drugima.)

Aktivnost 12: Četiri riječi – jedna Crkva (rad u skupinama, 6 minuta)

Rad u skupinama. Učenici će povezati riječi KRIST – DUH SVETI – APOSTOLI – VJERNICI kratkom rečenicom između svakoga para. Skupina zatim čita vezu koja najbolje objašnjava nastanak i poslanje Crkve.

Rješenje: Krist ustanovljuje i šalje; Duh Sveti posvećuje i vodi; apostoli naviještaju i osnivaju zajednice; vjernici danas nastavljaju živjeti i svjedočiti Evanđelje. Sve pripada jednoj Crkvi.

Radni predložak:

KRIST	DUH SVETI	APOSTOLI	VJERNICI
_____	_____	_____	_____

Aktivnost 13: Učimo iz umjetnosti (rad u skupinama, 8 minuta)

Učenici će promotriti likovne sadržaje iz udžbenika i digitalnog dijela udžbenika: Emil Nolde „Duhovi“ (1909), prikaz Petrova propovijedanja, Rubensove „Ruke u molitvi“, mozaik „Krist i Crkva“ u Santa Maria in Trastevere te suvremeni prikaz križa sastavljenoga od ljudi. Skupine za svako djelo izdvajaju jedan vidljivi element i jednu poruku o Crkvi. Na kraju biraju djelo koje im najjasnije pokazuje da je Crkva zajednica okupljena oko Krista i vođena Duhom Svetim.

Rješenja:

Emil Nolde, „Duhovi“, 1909.

Vidljivi element: okupljeni ljudi i plameni jezici iznad njihovih glava.

Poruka o Crkvi: Duh Sveti okuplja, nadahnjuje i osnažuje Crkvu.

Masolino da Panicale, „Petrovo propovijedanje“

Vidljivi element: Petar govori okupljenom mnoštvu koje ga sluša.

Poruka o Crkvi: Crkva naviješta Evanđelje i svjedoči vjeru u Isusa Krista.

Peter Paul Rubens, „Ruke u molitvi“

Vidljivi element: sklopljene ruke u molitvi.

Poruka o Crkvi: Crkva je zajednica vjernika koja se okuplja u molitvi i obraća Bogu.

Mozaik „Krist i Crkva“, Santa Maria in Trastevere

Vidljivi element: Krist u središtu, okružen Marijom, svetima i simbolima zajednice vjernika.

Poruka o Crkvi: Krist je središte Crkve i s njime su njezini članovi povezani u jednu zajednicu.

Suvremeni prikaz križa

Vidljivi element: mnoštvo ljudi svojim tijelima oblikuje veliki križ.

Poruka o Crkvi: Crkvu čine ljudi okupljeni oko Krista; različiti pojedinci zajedno tvore jednu zajednicu.

Informativno o umjetnicima:

Emil Nolde (1867.–1956.) – njemačko-danski slikar i jedan od važnih predstavnika ekspresionizma. Poznat je po snažnim bojama i vrlo izražajnim prikazima religioznih tema.

Masolino da Panicale (oko 1383.–oko 1447.) – talijanski slikar rane renesanse. Freska „Petrovo propovijedanje“ nalazi se u kapeli Brancacci u Firenci i dio je ciklusa o životu sv. Petra.

Peter Paul Rubens (1577.–1640.) – flamanski barokni slikar, jedan od najutjecajnijih umjetnika 17. stoljeća. Posebno se isticao snažnim, živim prikazima ljudskoga tijela, pokreta i osjećaja.

Mozaik „Krist i Crkva“, Santa Maria in Trastevere – srednjovjekovni mozaik u apsidi rimske bazilike. Autor nije pouzdano poznat, pa se djelo pripisuje anonimnim srednjovjekovnim mozaičarima.

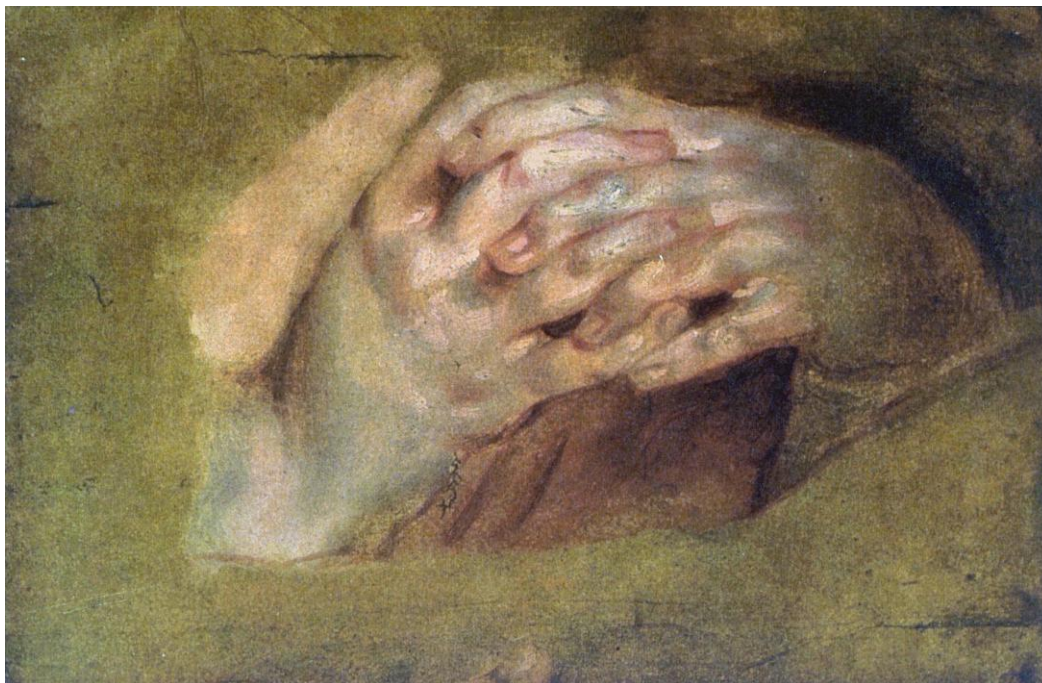
Radni predložak:

Emil Nolde, Duhovi, 1909.

Masolino da Panicale, Petrovo propovijedanje

Peter Paul Rubens, Ruke u molitvi

Mozaik „Krist i Crkva“, Santa Maria in Trastevere

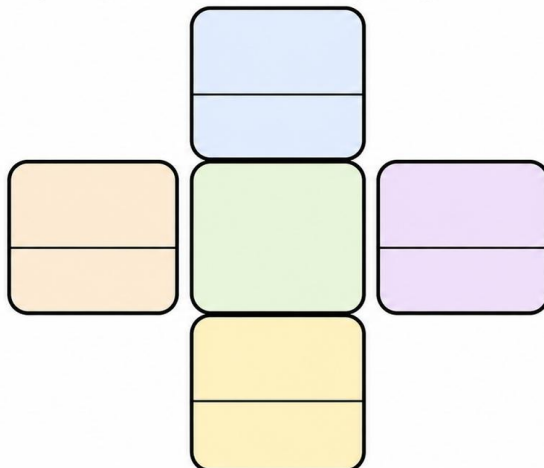
UMJETNIČKO DJELO	VIDLJIVI ELEMENT	PORUKA O CRKVI
Emil Nolde, Duhovi, 1909.		
Masolino da Panicale, Petrovo propovijedanje		
Peter Paul Rubens, Ruke u molitvi		
Mozaik „Krist i Crkva“, Santa Maria in Trastevere		
Suvremeni prikaz križa		

Aktivnost 14: Križ zajednice (individualni rad – crtanje bojicama, 8 minuta)

Učenici će u pet polja križa upisati ili nacrtati pet elemenata koji grade Crkvu kao zajednicu: Krist, Duh Sveti, vjera, sakramenti i zajedništvo. Ispod crteža pišu jednu kratku rečenicu: „Crkvu gradi...”

KRIŽ ZAJEDNICE

U polja upiši što povezuje i gradi Crkvu.

Na dnu napiši jednu rečenicu: „Crkvu gradi...”

Mogući primjer rješenja:

CRKVV GRADI...

Crkvu gradi Krist, Duh Sveti, vjera, sakramenti i zajedništvo.

Aktivnost 15: O Crkvi – tri pogleda (individualni rad i razgovor, 8 minuta)

Vjeroučitelj će učenicima pročitati jedan od tekstova „O Crkvi” iz digitalnoga sadržaja.

Robert Mayer

Crkva nije od ljudi mada je ljudi čine. Nije samo Božja iako je u njoj Njegov život. Nije samo sveta jer računa na čovjeka, a nije ni samo grješna jer se oslanja na Boga. U njoj i crv i miš imaju svoje mjesto, bludnica svoje dostojanstvo, lopov svoj obraz, umnik svoju skromnost, uglednik svoju poniznost, siromah svoje bogatstvo a imućnik svoju oskudnost... a najveći joj nije na tronu već na njezinom početku. Ona čezne za svima onima koji stoje izvan nje. I ne živi od onih koji u nju samo ulaze – obični, nepromijenjeni, svakodnevni. Ne govori jezikom zapovijedi već savjetom, ne upire prstom osude već pruža ruku opraštanja. Ne traži već nudi, ne obećava već ostvaruje. Ne zadaje rane već ih povija. Suzu ne krije i drugom je briše

te i u njoj traži sjaj osmijeha. Crkva nije svećenik, ni vjernik, vođa ni puk, pastir ni narod. Ona je susret čovjeka s milošću usred života i sve ono blago koje taj susret kroz povijest sobom nosi.

p. Ike Mandurić

„Da, kršćani kradu, varaju, nevjerni su. Svakakvi smo mi. Ali, mi nismo Crkva. To jest, nismo samo mi. Meni je Crkva i dalje sveta. Ako je netko želi napustiti zbog bilo čega, neka to čini brzo. Vjernim i pravednim Kristu se može smatrati tek onaj koji je spreman zakleti joj ostati vjeran i poslušan, ma kakva ona bila. Ja sam taj. Ali vam kažem: kakva god da je, budite sigurni: to će uvijek biti najtoplije mjesto na svijetu, i jedino na kojem nešto dušu i srce svetim smislom grije. A vani je takva bijeda i zima. Znam, bio sam. Kakva god da je, u njoj je nešto sveto, čega nigdje drugdje nema. Ovo je jedino pravo mjesto za živjeti. Zato ostajem zauvijek tu.“

Papa Franjo

„Gledajući u Crkvu, svetu i grešnu, vide se stalni nedostaci i grijesi, ali se ne smije izgubiti iz vida niti svetost mnogih muškaraca i žena koji danas rade u Crkvi. Neće me sablazniti, jer Crkva je moja majka. Nedostatke i grijehe moram gledati onako kako bih gledao na nedostatke i grijehe moje majke. I kad se sjetim majke, sjećam se prije svega lijepih stvari koje je činila, a ne toliko nedostataka i mana. Majku se, više nego riječima, brani srcem punim ljubavi.“ – papa Franjo

Razgovor:

- Koja se dva lica Crkve pojavljuju u Mayerovu tekstu? (Božansko, povezano s milošću i svetošću, i ljudsko, povezano s ljudskim slabostima i životom zajednice.)
- Što p. Ike Mandurić naglašava kada govori o Crkvi? (Da Crkva nije samo zbroj slabosti kršćana i da u njoj prepoznaje nešto sveto čega drugdje nema.)
- Kako papa Franjo predlaže gledati nedostatke i grijehe Crkve? (Ne zatvarati oči pred njima, ali ne izgubiti iz vida svetost i dobro koje mnogi ljudi u Crkvi žive.)

Pouka: Ljubav prema Crkvi nije poricanje ljudskih slabosti, nego sposobnost vidjeti i Božju svetost i potrebu stalnoga obraćenja njezinih članova.

Aktivnost 16: Zapišimo! (individualni rad uz zajedničku provjeru, 7 minuta)

Učenici će ispraviti četiri netočne rečenice tako da svaku preoblikuju u točnu. Vjeroučitelj će nakon rada pročitati ispravne formulacije, a učenici će usporediti svoje zapise.

Rješenje: 1. Crkva nije samo zgrada; Crkva je zajednica vjernika. 2. Crkvu je ustanovio Isus Krist. 3. Duh Sveti posvećuje i vodi Crkvu. 4. Crkva ima božansko i ljudsko lice jer je Božji dar, ali je čine ljudi koji mogu biti slabi i grješni.

ŠTO JE CRKVA?

ISPRAVI SVAKU REČENICU TAKO DA POSTANE TOČNA!

1. Crkva je samo zgrada.
2. Crkvu su utemeljili ljudi bez Isusa.
3. Duh Sveti nema ulogu u životu Crkve.
4. Crkva nema ljudskih slabosti jer je sveta.

Aktivnost 17: Radna bilježnica (individualni rad uz zajedničku provjeru, približno 8 minuta)

Učenici će uz pomoć vjeroučitelja rješavati RB, str. 40 (mogu biti i odabrani zadatci po želji).

Aktivnost 18: Formativna provjera (frontalni rad i individualni odgovor, 5 minuta)

Vjeroučitelj će pročitati pet tvrdnji. Učenici će pokazati A ako je tvrdnja točna ili B ako je netočna. Nakon netočne tvrdnje vjeroučitelj proziva učenika koji je treba ispraviti.

- Crkvu je ustanovio Isus Krist. (A)
- Dan Duhova smatra se početkom Crkve. (A)
- Crkva je samo božanska i ljudi u njoj nemaju nikakvu ulogu. (B – Crkva ima božansko i ljudsko lice.)
- Apostoli su osnivali kršćanske zajednice i širili Evanđelje. (A)
- Ljudske slabosti znače da u Crkvi nema Božjega djelovanja. (B – Božje djelovanje i ljudska slabost ne isključuju se.)

Aktivnost 19: Digitalni zadatci (individualni rad, rad u paru, rad u skupinama, 8 minuta)

a) Učenici će riješiti zadatak pod ikonom smješka u digitalnom udžbeniku, str. 26.

[klikni ovdje – poveznica](#)

Kod:

Predstavljanje rezultata.

Nedigitalna alternativa: Učenici će pročitati tekst Dj 2,36-41. Izdvojiti će: što se dogodilo i što tekst otkriva o nastanku i životu Crkve.

Rješenje / mogući odgovori: Što se dogodilo? Petar je navijestio Isusa. Ljudi su se obratili, krstili i oko tri tisuće pridružilo se zajednici. Što tekst otkriva o Crkvi? Crkva nastaje vjerom u Krista, krštenjem i djelovanjem Duha Svetoga te raste primanjem novih vjernika.

PETROVA PROPOVIJED - Dj 2,36-41

„Pouzvano dakle neka znade sav dom Izraelov da je toga Isusa kojega vi razapeste Bog učinio i Gospodinom i Kristom.“ Kad su to čuli, duboko potreseni rekoše Petru i drugim apostolima: „Što nam je činiti, braćo?“ Petar će im: „Obratite se i svatko od vas neka se krsti u ime Isusa Krista da vam se oprostite grijesi i primit ćete dar, Duha Svetoga. Ta za vas je ovo obećanje i za djecu vašu i za sve one izdaleka, koje pozove Gospodin Bog

naš.“ I mnogim je drugim riječima još svjedočio i hrabrio ih: „Spasite se od naraštaja ovog opakog!“ I oni prigrliše riječ njegovu i krstiše se te im se u onaj dan pridruži oko tri tisuće duša.

Radni predložak:

ŠTO SE DOGODILO?	ŠTO OTKRIVA O CRKVI?

Aktivnost 20: Mikropauza (rad u paru, 2 minute)

Vjeroučitelj je koristi po želji u bilo kojem trenutku sata kada opadne koncentracija učenika. To može biti vic, zagonетка, pitalica, kratka šetnja po razredu, pokret ili druga pristojna aktivnost nevezana uz vjeronaučno gradivo.

U paru učenici stoje okrenuti jedan prema drugomu. Prvi napravi dva spora, jednostavna pokreta rukama, a drugi ih zrcalno ponovi. Nakon 20 sekundi zamjenjuju uloge. Završava na znak: „Hvala – sjedamo i nastavljamo.“

III. ZAVRŠNI DIO – IZRAZI (približno 7–10 minuta)

Aktualizacija:

Vjeroučitelj će odabrati dva ili tri pitanja:

Razgovor:

- Kako bi svijet danas izgledao da nema Crkve? (Učenici navode promišljene primjere iz područja vjere, služenja, kulture, pomoći i zajedništva.)
- Što meni znači Crkva? (Odgovori su osobni; potiče se povezivanje s vjerom, zajedništvom, sakramentima i pripadanjem.)
- Kako se u Crkvi povezuju božansko i ljudsko lice? (Krist i Duh Sveti djeluju u zajednici ljudi koji su pozvani na svetost, ali mogu biti slabi i trebaju obraćenje.)

Sinteza:

Učenici će dovršiti „formulu Crkve“ riječima: ISUS KRIST + DUH SVETI + ZAJEDNICA VJERNIKA → _____. Nakon nekoliko prijedloga razred bira riječ koja najbolje sažima temu.

Mogući odgovor: CRKVA – zajednica koju je ustanovio Krist, koju vodi Duh Sveti i koju čine vjernici.

ISUS KRIST + DUH SVETI + ZAJEDNICA VJERNIKA → _____.

Zaključak vjeroučitelja: Crkva je Božji dar i zajednica ljudi. Isus Krist ju je ustanovio, Duh Sveti posvećuje i vodi, a vjernici kroz povijest nastavljaju Kristovo poslanje. Zato u Crkvi prepoznavamo i božansko i ljudsko lice.

Samovrednovanje:

Učenici će odabrati jedan smjer na prikazu kompasa prema tome koliko jasno mogu objasniti što je Crkva, njezin nastanak te božansko i ljudsko lice. Izbor mogu pokazati diskretno prstima 1, 2 ili 3 ili ga zadržati za sebe.

MOJ KOMPAS RAZUMIJEVANJA

JASAN SMJER

Mogu objasniti što je Crkva i njezino božansko i ljudsko lice.

TREBAM JOŠ ORIJENTIRA

Razumijem osnovno, ali trebam još jedan primjer.

TREBAM POMOĆ

Još mi nije jasno kako su povezani Isus, Duh Sveti i zajednica vjernika.

Domaća zadaća:

Učenici će riješiti, ili dovršiti rješavanje RB, str. 40.

Ili:

Učenici će u bilježnicu nacrtati jedan simbol Crkve kao zajednice i napisati rečenicu: „Crkva je za mene...”

Izborna domaća zadaća: Učenici će odabrati jedno umjetničko djelo iz aktivnosti „Učimo iz umjetnosti” i u jednoj rečenici zapisati što im ono govori o Crkvi.

Završna molitva:

Hvala ti, Gospodine, za Crkvu. U njoj imamo oltare, sakramente po kojima nam se omogućava spasenje i olakšava ovozemaljski hod. Hvala ti za Crkvu jer ona nam otvara vrata raja. Amen.

ili:

Anđele, čuvaru mili...

ili:

Učenici će poslušati pjesmu „Anđele, čuvaru mili...”; 3:36; Autor: Marinko Grubešić; Izvor: YouTube.

PREPORUČENI ODABIR ZA 45 MINUTA

Dio sata / odabrana aktivnost	Vrijeme
Uvod, pregled domaće zadaće, motivacija i najava teme	6 minuta
Aktivnost 1: Obrada teksta / sadržaja	9 minuta
Aktivnost 4: Božansko i ljudsko lice Crkve	4 minute
Aktivnost 7: Pedesetnica – početak Crkve	5 minuta
Aktivnost 13: Učimo o umjetnosti – pet pogleda na Crkvu	6 minuta
Aktivnost 19: Digitalni zadatci	6 minuta
Aktivnost 16: Zapišimo!	5 minuta
Aktualizacija, sinteza, samovrednovanje i molitva	4 minute

Ukupno: 45 minuta. Mikropauza se koristi samo po potrebi; tada se skraćuje predstavljanje skupina ili završna rasprava.

PRILOZI ZA BRZU UPORABU

Prilog 1: Kratka kontrolna lista za vjeroučitelja

- ☐ Mogu li učenici objasniti tko je ustanovio Crkvu i zašto?
- ☐ Mogu li povezati Isusa Krista, apostole i Duha Svetoga s nastankom i poslanjem Crkve?
- ☐ Mogu li objasniti što znači božansko i ljudsko lice Crkve?
- ☐ Mogu li iz biblijskih tekstova Dj 2 izdvojiti znakove Pedesetnice i obilježja prve kršćanske zajednice?
- ☐ Mogu li protumačiti barem jedno umjetničko djelo ili citat o Crkvi u skladu sa sadržajem lekcije?